

Datum: 16.09.2022.

Broj: 02-06-1003

Krivična prijava protiv ministra Vojina Mitrovića: Nezakonitim pravilnikom omogućava da se milioni od registracije vozila usmjere privatnom preduzeću

Banja Luka, 16. septembar 2022.: Transparency International u BiH (TI BIH) podnio je prije dva dana krivičnu prijavu protiv ministra transporta i komunikacija BiH Vojina Mitrovića, zbog nezakonitog donošenja novog Pravilnika o registraciji vozila kojim se otvara mogućnost da se značajni prihodi koje naplaćuje država ubuduće usmjere privatnom preduzeću.

Ovim pravilnikom koji je na snagu stupio 1. septembra Mitrović je predvidio da Ministarstvo može poslove nabavke stikera, koje su do sada obaljale državne institucije, ustupiti „stručnoj instituciji“ koja će biti izabrana putem javnog konkursa. Takođe predviđeno je da vozači u BiH prilikom registracije vozila naknadu ubuduće mogu plaćati toj „stručnoj instituciji“ koju izabere Ministarstvo, što praktično znači da bi se značajna javna sredstva preusmjerila privatnom preduzeću.

Sve je urađeno nezakonito jer ministar može pravilnikom koji je akt niže pravne snage samo da propiše odredbe o izgledu i sadržaju stiker naljepnice ali se samo zakonom mogu davati javna ovlašćenja. Ipak niti jednim članom Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH nije propisano da ministar ima ovlašćenja da propisuje ko će vršiti nabavku stikera i naplatu javnih prihoda. Zato TI BIH smatra da je Mitrović izvršio krivično djelo zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja iz člana 220. Krivičnog zakona BiH koje može počiniti službeno lice ako prekorači ovlašćenja kako bi pribavilo sebi ili drugom korist.

Dokaz da postoji jasna namjera da se drugom pribavi korist ogleda se u vrlo precizno postavljenim uslovima u pravilniku koje mora ispunjavati „stručna institucija“. Kao jedan od uslova navodi se da lica zaposlena kao članovi tima u „stručnoj instituciji“ moraju posjedovati određene certifikate koje je prije par godina tokom milionskih nabavki softvera za Šume Republike Srpske posjedovala samo jedna kompanija koja je proteklih godina dobila desetina miliona maraka na tenderima u Republici Srpskoj.

Takođe, ovim pravilnikom od ponuđača se traži i posjedovanje ISO standarda 18000-63 za koji se na web stranici Međunarodne organizacije za standarde ISO navodi da je povučen iz upotrebe. Određivanjem ovakvih uslova očigledno se pokušavaju pogodovati određenim ponuđačima i ograničiti konkurencija, a poseban problem što se privatnom preduzeću daju nadležnosti koje već državna Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA).

Iz ove Agencije su ranije saopštili da je Ministarstvo ignorisalo njihovo mišljenje u kojem se navodi da uvođenje novih stikera sa RFID tehnologijom bespotrebno jer su nadležni MUP-ovi već nabavili veliki broj kamera koje preko registarskih tablica provjeravaju da li je vozilo registrovano. Iz tog razloga IDEEA navodi da je uvođenje skupe nove tehnologije koja bi radila istu stvar bespotrebno i dodatno će

koštati vozače ali će iziskivati i dodatna ulaganja u opremu za očitavanje novih čipova. Dodatni problem je sigurnosni, jer se pravilnikom omogućava privatnoj kompaniji da raspolaže podacima građana i što može doći do zloupotrebe tehnologije koja omogućava lociranje i praćenje vozila.

Imajući u vidu sve navedeno, evidentno je da se ovdje ponovo radi o donošenju propisa po mjeri pojedinaca kao što smo već imali priliku vidjeti kod donošenja Zakona o igrama na sreću u Republici Srpskoj gdje je ekskluzivno pravo priređivanja dato privatnom preduzeću povezanom sa vrhom vlasti. Ovakav potez predstavlja očigledan primjer kako funkcioniše zarobljena država gdje institucije umjesto javnom interesu služe interesima pojedinaca i vladajuće elite.